

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒ. ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

Ուսումնական հաստատության անվանումը

Հաստատում եմ

Տնօրենի Ժ/Պ

Ս. Ավանեսյան

«_____» _____ 2025թ.

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ-ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Ես և շրջակա աշխարհը

ԴԱՍԱՐԱՆ

3

ԿԻՍԱՄՅԱԿ

I, II

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

2025-2026

ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ

68

2

(տարեկան) (շաբաթական)

ԴԱՍԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Ես և շրջակա աշխարհը

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

Աստղիկ գրատուն

ՀԵՂԻՆԱԿ

Գ. Հովհաննիսյան, Փ. Դավթյան, Մ. Ղուկասյան

ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Արուս Դոլունց

Քննարկվել, հավանության է արժանացել

մեթոդիավորման _____ նիստում: Արձանագրություն թիվ _____

Մեթոդիավորման նախագահ

(ստորագրություն)

Ռիտա Շալունց

(ազգանուն, անուն)

Տնօրենի տեղակալ

(ստորագրություն)

Արաքսյա Առստամյան

(ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՄԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ		ԴԱՄԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՄԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
						ԸՆԴ	ՏԵՍ	ԳՈՐԾ	
ԹԵՄԱ 1		ԻՆՉՊԵՍ ԵՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԻՄ ԿՅԱՆՔԸ							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		- Զարգացնել ժամանակն արդյունավետ տնօրինելու, նպատակները հստակեցնելու և ջանասիրության շնորհիվ իրականացնելու, ժամանակը սխալ տնօրինելու հետևանքները քննադատաբար վերլուծելու կարողությունները:							
		- Ամրապնդել գիտելիքը ջրի՝ որպես հիգիենայի և առողջության պահպանման կարևորագույն գործոնի կարևորության ու նշանակության վերաբերյալ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		-Ուսումնասիրել ինքնության վերաբերյալ գաղափարներ, ներառյալ իր և ուրիշների, տարբերակել ինքնությունը՝ ըստ սոցիալական և հուզական առանձնահատկությունների:							
		-Գտնել ինքնարտահայտման և ինքնադրսևորման տարբեր եղանակներ:							
		-Նշել սեփական կարողություններն ու հնարավորությունները, ինքնադրսևորվել:							
		-Նկարագրել և կառավարել հույզերը, բացատրել, որ ուրիշներն էլ ունեն նույն հույզերը, ապրումակցել:							
		-Տարբերակել անցյալում, ներկայում կատարված և ապագայում կատարվելիք իրադարձությունները իր կյանքի օրինակով, արդյունավետ տնօրինել ժամանակը:							
1	Ժամանակ: Ժամանակի արդյունավետ տնօրինում:		1.Զարգացնել ժամանակն արդյունավետ տնօրինելու հմտություններ	1.Կարողանում է Ժամանակը արդյունավետ տնօրինել	4-7	1	1		
2	Աշխատանք, ժամանց, հանգիստ		2. Զարգացնել ժամանակը սխալ տնօրինելու հետևանքները քննադատաբար վերլուծելու կարողությունները:	2. Կարողանում է քննադատաբար մտածելով՝ նշել իր ժամանակի տնօրինման սխալներն ու դրանց հետևանքները:	8-12	1	1		
3	Նպատակ, նպատակի իրագործում: Ինչպես եմ որոշում կայացնում:		1.Ձևավորել նպատակ, նպատակի իրագործմանն հասնելու կարողություններ և հմտություններ: 2. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ որոշումներ կայացնելու ուղղությամբ:	1.Գիտի ինչ է նպատակը, կարողանում է իրականացնել իր նպատակները : 2. Կարողանում է ինքնուրույն որոշումներ կայացնել:	13-16	1	1		
4	Ծուլության հետևանքներն ու ջանասիրության օգուտները:		1. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ծուլության հաղթահարման և ջանասիրության ցուցաբերման ուղղությամբ:	1. Կարողանում է ջանասիրության շնորհիվ հաղթահարել ծուլությունը:	17-20	1	1		
ԹԵՄԱ 2		ՃԱՆԱԶԵՆՔ ՄԵՐ ՄԱՐՄԻՐԸ							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		-Նախնական գիտելիք տալ մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառնությունների մասին:							
		-Ամրապնդել գիտելիքը ջրի՝ որպես հիգիենայի և առողջության պահպանման կարևորագույն գործոնի կարևորության ու նշանակության վերաբերյալ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		-Թվարկել զգայարանները, տարբերակել դրանցով ստացված տեղեկությունները՝ որպես աշխարհը ճանաչելու միջոց:							
		-Նշել մարմնի մասերի գործառնություններն ու կազմության որոշ բնորոշիչներ:							
		-Հարգել և ընդունել տարբերությունները, այդ թվում՝ հաշմանդամություն ունեցող և զարգացման առանձնահատկություններ ունեցող մարդկանց՝ ներառելով նրանց հնարավոր բոլոր գործընթացներում:							
		-Տիրապետել անձնական հիգիենայի կանոններին, հիմնավորել հիգիենայի, ֆիզիկական ակտիվության և կոփման անհրաժեշտությունը՝ որպես առողջությունը պայմանավորող կարևոր գործոններ:							
		5	Մարդը կենդանի բնության մասնիկն է:		1.Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ մարդն որպես կենդանի բնության մասնիկ:	1. Գիտի, որ մարդը համարվում է կենդանի բնության մասնիկ:	21-22	1	1
6	Մեր զգայարանները: Մեր զգայարանները (շարունակություն)		1. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառնությունների մասին:	1.Գիտի մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառնությունների մասին:	23-26	1	1		
7	Մարդու ներքին օրգանները:		1.Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ մարդու օրգանների,	1. Գիտի մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր	27-28	1	1		

		օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառնությունների մասին:	գործառնությունների մասին:					
8	Մարդու գլխուղեղը: Մարդու նյարդային համակարգը:	1. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ մարդու գլխուղեղի և նյարդային համակարգի վերաբերյալ:	1. Գիտի և տարբերակում է մարդու գլխուղեղը և նյարդային համակարգը:	29-30	1	1		
9	Մարդու մարսողության և շնչառության համակարգերը:	1. Զարգացնել գիտելիքներ մարդու մարսողության և շնչառական համակարգի վերաբերյալ:	1. Կարողանում է թվարկել և ցույց տալ մարդու մարսողական և շնչառական համակարգերը:	31-33	1	1		
10	Թեմա 1-2-ի ամփոփում (բանավոր հարցում)	Ստուգել աշակերտների գիտելիքները (1, 2 թեմաներ)	Կարողանում է վերարտադրել անցած նյութը:		1		1	
ԹԵՄԱ 3		ԱՌՈՂՋ ՄՆՈՒՑՈՒՄ						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Պատկերացում տալ առողջ սննդի հիմնական բաղադրիչների, օրվա սննդակարգի, բուսական և կենդանական սննդի մասին՝ բացատրելով, որ առողջ սնունդն է մարմնի աճի և զարգացման հիմնական գործոնը, ինչպես նաև եռանդի, ֆիզիկական ակտիվության աղբյուրը:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐՅՈՒՆՔԸ		-Բացատրել առողջ սնուցման բաղադրիչները՝ բամբականությունը, սննդակարգը, ընդունման պարբերականությունը և անվտանգությունը: -Բացատրել, որ սնունդը ապահովում է օրգանիզմի էներգիան, որն էլ ապահովում է ֆիզիկական ակտիվությունը: -Ներկայացնել ջրի նշանակությունը մարդու օրգանիզմի համար:						
11	Սննդի բազմազանության անհրաժեշտությունը:	1. Զարգացնել սննդի, սննդի բազմազանության և անհրաժեշտության մասին գիտելիքներ:	1. Գիտի առողջ սնուցման բաղադրիչները՝ բամբականությունը, սննդակարգը, ընդունման պարբերականությունը և անվտանգությունը:	34-36	1	1		
12	Առողջ սնունդ	2. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ առողջ սննդի, բուսական և կենդանական սննդի մասին:	1. Գիտի առողջ սննդի մասին և կարողանում է տարբերակել բուսական և կենդանական սնունդը:	37-38	1	1		
ԹԵՄԱ 4		ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐ						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Օգնել գիտակցելու, թե ինչ վտանգներ կարող են հանդիպել տանը, դպրոցում և փողոցում, բնության գրկում, ինչպես կողմնորոշվել արտակարգ իրավիճակներում:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐՅՈՒՆՔԸ		Ցուցադրել տարբեր հնարավոր աղետների և արտակարգ իրավիճակների ժամանակ խուճապի չմատնվելու, կողմնորոշվելու, անվտանգության կանոնների և քայլերի հաջորդականության իմացություն, ցուցադրել առաջին օգնության պարզ եղանակներ:						
13	Վտանգները մեր շուրջը	1. Զարգացնել գիտելիքներ գիտակցելու, թե ինչ վտանգներ կարող են հանդիպել տանը, դպրոցում և փողոցում, բնության գրկում, ինչպես կողմնորոշվել արտակարգ իրավիճակներում:	1. Կարողանում է տարբերակել ինչ է վտանգները և արտակարգ իրավիճակների ժամանակ խուճապի չմատնվելու ցուցադրել առաջին օգնության պարզ եղանակներ:	39-40	1	1		
14	Բնական աղետներ:	2. Զարգացնել գիտելիքներ թե ինչ վտանգներ կարող են հանդիպել տանը, դպրոցում, փողոցում, բնության գրկում, դրանցից պաշտպանվելու կանոնները (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, փոթորիկ, սողանք, կայծակ, հրաբխի ժայթքում):	2. Գիտի ինչ է վտանգը և ինչ վտանգների կարող է հանդիպել տանը, դպրոցում, փողոցում, բնության գրկում, դրանցից պաշտպանվելու կանոնները (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, փոթորիկ, սողանք, կայծակ, հրաբխի ժայթքում):	41-43	1	1		
15	Առաջին օգնություն	1. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ արտակարգ իրավիճակներում արագ կողմնորոշվելու և առաջին օգնություն	1. Գիտի տարբեր հնարավոր աղետների և արտակարգ իրավիճակների ժամանակ խուճապի չմատնվելու, կողմնորոշվելու,	44-45	1	1		

			առաջին օգնության պարզ եղանակներ:					
16	Թեմա 3-4-ի ամփոփում (բանավոր հարցում)	Ստուգել աշակերտների գիտելիքները (3 , 4 թեմաներ)	Կարողանում է վերարտադրել անցած նյութը:		1		1	
ԹԵՄԱ 5 ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՍՈՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ: ՎԱՐԱԿԻՉ ԵՎ ՈՉ ՎԱՐԱԿԻՉ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ								
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Օգնել, որ սովորողները կարևորեն արդյունավետ գնումներ կատարելու նշանակությունը՝ գնելով առողջ սնունդ, ստուգելով արտադրման ժամկետները, խուսափելով տարբեր վարակիչ հիվանդություններից:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		-Տարբերակել վնասակար սովորությունները, այդ թվում ծխելը, ալկոհոլ և այլ վնասակար նյութեր օգտագործելը, և խուսափել դրանցից, թվարկել որոշ վարակիչ հիվանդություններ և դրսևորել դրանց կանխարգելմանն ուղղված վարքագիծ: -Դրսևորել ժիսկերից խուսափելուն և առողջությանը միտված վարքագիծ:						
17	Վնասակար սովորությունները և մեր առողջությունը:	1.Զարգացնել գիտելիքներ օգտակար և վնասակար սովորությունների, առողջության պահպանման մասին:	1.Գիտի որոնք են վնասակար սովորությունները, այդ թվում ծխելը, ալկոհոլ և այլ վնասակար նյութեր օգտագործելը, և խուսափելով դրանցից պահպանել առողջությունը:	46-48	1	1		
18	Հիվանդություններ, պատվաստումներ:	1.Զարգացնել գիտելիքներ վարակիչ հիվանդությունների, նախանշանների, պատվաստումների մասին:	1.Գիտի որոշ վարակիչ հիվանդություններ և պատվաստումների միջոցով դրսևորել դրանց կանխարգելմանն ուղղված վարքագիծ:	49-52	1	1		
ԹԵՄԱ 6 ԴՊՐՈՑ								
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		-Օգնել հասկանալու, որ մարդկանց հետ հարաբերությունները կարևոր են, որ այդ փոխհարաբերություններում պետք է հստակ արտահայտել սեփական կամքը, ցանկությունները և երբեք թույլ չտալ որևէ բան առանց իր ցանկության, երբ դա կարող է վնասել իրեն: -Օգնել տարբերակելու առողջ, արդյունավետ շփումը անառողջ շփումից, բացատրել հետևանքները, տարբերել և հարգել մարդկանց միջև գոյություն ունեցող տարիքային, սեռային և այլ տարբերությունները:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		-Պահպանել դպրոցական համակեցության կանոնները, բերել մեծահասակների և հասակակիցների վարքագծի դրական և բացասական ազդեցության օրինակներ, հստակ արտահայտել ցանկություններն ու կամքը, թույլ չտալ որևէ բան առանց իր ցանկության, երբ դա կարող է վնասել իրեն: -Կարևորել փոխօգնությունը, միմյանց հանդեպ բարեհաճ և փոխադարձ վստահության վրա հիմնված հարաբերություններ ստեղծելու կամք ցուցաբերել: -Բնութագրել, թե ինչպիսին պետք է լինի ընկերը, ո՞ր որակներն են բնորոշ լավ ընկերոջը, և համապատասխանել այդ բնութագրին, կարողանալ ձեռք բերել և պահպանել ընկերությունը: -Բացատրել, օրինակներ բերել, որ բոլոր մարդիկ կարող են ունենալ նախասիրություններ և հետաքրքրություններ, որոնք պայմանավորված են անհատական առանձնահատկություններով և անձնային որակներով:						
19	Իմ դպրոցը:	1.Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ դպրոցի, ինչ է դպրոցը, ինչու եմ դպրոց գնում և թե ինչ եմ անում դպրոցում:	1.Գիտի ինչ կառույց է դպրոցը, ինչու է գալիս դպրոց, ինչ պետք է անի դպրոցում:	53-55	1	1		
20	Իմ վարքի կանոնները դպրոցում	1. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ դպրոցի վարքականոնների, կարգապահության, կարգուկանոնի և արդարության, իրավունքների դրանց պահպանման շուրջ:	1.Կարողանում է պահպանել դպրոցական համակեցության կանոնները, վարքականոնները, կարգապահական կանոնները:	56-57	1	1		
21	Իմ դասընկերները	1. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչ է ընկերությունը, տարբերակելու առողջ (անառողջ), արդյունավետ շփումը ընկերների, դասընկերների հետ:	1.Գիտի և կարողանում է բնութագրել ինչպիսին պետք է լինի ընկերը, ընկերությունը: Տարբերակում է առողջ (անառողջ), արդյունավետ շփումը ընկերների, դասընկերների հետ:	58-59	1	1		

22	Թեմա 5-6-ի ամփոփում (հարց ու պատասխան)		1. Գնահատել սվորողների գիտելիքները (5, 6 թեմաներ)	1. Գիտի ինքնագնահատել:		1		1	
ԹԵՄԱ 7		ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		-Բացատրել, թե ինչ են կենսական կարիքները, օրինակների միջոցով տարբերակել կարիքները պահանջներից, ցանկություններից, ցույց տալ կարիքների և իրավունքների կապը: -Բացատրել սոցիալական նորմերի, իրավունքների և պարտականությունների կապը՝ մեկնաբանելով այն հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ այս կամ այն իրավունքի խախտումից:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		-Նկարագրել իրավունքների և քաղաքացիական պատասխանատվության հիմնական բաղադրիչները, որոնք հնարավորություն են տալիս հասարակությանը դուրս գալ ավելի զարգացած, ներդաշնակ ուղի: -Կանխատեսել իր և ուրիշների արարքների հնարավոր հետևանքները, գնահատել դրանք, ունենալ անձնական դիրքորոշում:							
23	Իմ պահանջմունքները:		1.Զարգացնել գիտելիքներ կենսական կարիքների, պահանջների, ցանկությունների մասին, ցույց տալ կարիքների և իրավունքների կապը:	1.Կարողանում է տարբերակել կենսական կարիքները, պահանջները, ցանկությունները, ցույց է տալիս կարիքների և իրավունքների կապը:	60-62	1	1		
24	Իմ մտքերը:		1. Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչ է միտքը, ինչ՞, ինչու՞, ի՞նչ պատճառով են ծնվում մտքերը, եզրակացությունները:	1. Գիտի ինչ է միտքը, կարողանում է միտք արտահայտել մտքի մասին, կատարում է եզրակացություններ:	63-64	1	1		
25	Իմ իրավունքները:		1.Ձևավորել գիտելիքներ սոցիալական նորմերի, իրավունքների և պարտականությունների կապը՝ մեկնաբանելով այն հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ այս կամ այն իրավունքի խախտումից:	1.Գիտի ինչ է սոցիալական նորմը, իր իրավունքները և պարտականությունները ու կարողանում է մեկնաբանել իրավունքի խախտումից առաջացած հետևանքները:	65-66	1	1		
26	Իմ իրավունքները (շարունակություն)		1.Ձևավորել գիտելիքներ սոցիալական նորմերի, իրավունքների և պարտականությունների կապը՝ մեկնաբանելով այն հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ այս կամ այն իրավունքի խախտումից:	1.Գիտի ինչ է սոցիալական նորմը, իր իրավունքները և պարտականությունները ու կարողանում է մեկնաբանել իրավունքի խախտումից առաջացած հետևանքները:	67-68	1	1		
ԹԵՄԱ 8		ԿՈՆՖԼԻԿՏ							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Տարբերել բռնության տարբեր դրսևորումները հասակակիցների և մեծահասակների կողմից մինչև (դաժան վերաբերմունք, ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշում, բռնություն, հալածանք, բուլլինգ՝ պարբերաբար կրկնվող բռնություն):							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		Բացատրել, որ բոլոր մարդիկ օգնության և պաշտպանված լինելու իրավունք ունեն: Պատրաստակամ լինել օգնելու ընկերոջը, եթե նրան բռնության են ենթարկում: Իմանալ թե մեծերից ում կարող են վստահել իր կամ ընկերոջ հետ պատահածի մասին:							
27	Իմ փոխադարձ շփումները:		1.Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ շփման, հաղորդակցման, ինչպես նաև խոսքային և ոչ խոսքային, ժեստային հաղորդակցման, ուղղությամբ:	1.Կարողանում և ապահովում է շփում, հաղորդակցում, ինչպես նաև գիտի խոսքային և ոչ խոսքային, ժեստային հաղորդակցման հմտությունները:	69-71	1	1		
28	Ինչպիսի՞ն լինել:		1.Զարգացնել գիտելիքներ ինչպիսի՞ն լինել հարցի շուրջ:	1.Գիտի և կարողանում է բնութագրել ինքն իրեն	72-73	1	1		
29	Կոնֆլիկտներ		1.Զարգացնել գիտելիքներ կոնֆլիկտի մասին:	1.Գիտի ինչ է կոնֆլիկտը և թե ինչպես պետք է հաղթահարել կոնֆլիկտը:	74-75	1	1		

30	Թեմա 8-9-ի ամփոփում (հարց ու պատասխան)	Բանավոր հարցումով գնահատել աշակերտների գիտելիքները (7, 8 թեմաներ)	Կարողանում է վերարտադրել անցած նյութը:		1	1		
ԹԵՄԱ 9		ՄԵՐ ԿԱՆԱԶ-ԿԱՊՈՒՅՏ ՄՈՒՈՐԱԿԸ						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		-Նախնական գիտելիք տալ աստղային երկնակամարի, Արեգակնային համակարգի, մոլորակների, Երկրի պտույտի և դրանով պայմանավորված պարբերական փոփոխությունների մասին: -Բացատրել, որ Արեգակի շուրջ պտտվող ութ մոլորակներից մեկը՝ Երկիր մոլորակն է, խորացնել պատկերացումը գլոբուսի՝ որպես Երկրի գնդաձև մոդելի մասին և դրա վրա ցուցադրել, թե ինչպես է Երկրի պտույտն իր առանցքի շուրջը պայմանավորում գիշերվա և ցերեկվա հերթազախությունը Երկրի վրա: -Բացատրել, որ Արեգակի ջերմությունն է Երկրի վրա կյանքը պահպանող կարևորագույն գործոնը:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		-Տարրական պատկերացում ունենալ Արեգակնային համակարգի՝ մոլորակների, Երկրի, Լուսնի մասին: -Դիտարկել գլոբուսը՝ որպես երկրի մոդել և ցուցադրել, թե ինչպես է Երկրի պտույտն Արեգակի և իր առանցքի շուրջը պայմանավորում գիշերվա և ցերեկվա հերթազախությունը: -Ցուցադրել, որ այն ամենը, ինչ սկսում է շարժվել, շարժվում է որևէ ուժի շնորհիվ, և կան մարմինը շարժման մեջ դնելու տարբեր եղանակներ (ձգել, հրել տարբեր ուժերով և ուղղություններով): -Բացատրել, որ մարմիններն ընկնում են երկրի ձգողականության պատճառով:						
31	Աստղեր, Արեգակ:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ աստղային երկնակամարի, Արեգակնային համակարգի, մոլորակների մասին:	Գիտի և պատկերացում ունի աստղային երկրակամարի, Արեգակնային համակարգի՝ մոլորակների մասին:	3-6	1	1		
32	Երկիր, Լուսին:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչ է արեգակը, մոլորակները, արեգակնային համակարգը, լուսինը, բնական արբանյակը:	Գիտի ինչ է արեգակը, մոլորակները, արեգակնային համակարգը, լուսինը, բնական արբանյակը:	7-10	1	1		
33	Գլոբուս, քարտեզ:	Զարգացնել գիտելիքներ ինչ է գլոբուս, Ինչ կարող է պատմել գլոբուսը, կիսագնդերի քարտեզը, ինչով են նման և ինչով են տարբեր:	Գիտի ինչ գլոբուսը, Ինչ կարող է պատմել գլոբուսը, կիսագնդերի քարտեզը, դրանցից յուրաքանչյուրի նմանությունները և տարբերությունները:	11-13	1	1		
34	Գիշեր-ցերեկ:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ գիշերվա և ցերեկվա հերթափոխությունը, ինչպես է առաջանում գիշերը և ցերեկը:	Գիտի գիշերվա և ցերեկվա շերտափոխության և թե ինչպես է առաջանում գիշերը և ցերեկը:	14-15	1	1		
35	Տարվա եղանակների առաջացումը:	Զարգացնել գիտելիքներ տարվա եղանակների գլխավոր պատճառների, ինչ է տարին, ինչու է տարվա եղանակների հերթափոխ տեղի ունենում, ինչ փոփոխություն է տեղի ունենում տարվա ընթացքում:	Գիտի ինչ է տարին, տարվա եղանակների գլխավոր պատճառների, ինչու է տարվա եղանակների հերթափոխ տեղի ունենում, ինչ փոփոխություն է տեղի ունենում տարվա ընթացքում:	16-19	1	1		
36	Երկրի ձգողականություն, մարմինների անկում:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ երկրի ձգողականության, մարմինների անկման և թե ինչպես են տիեզերական ձգողականության շնորհիվ մոլորակները պտտվում են Արեգակի, լուսնի, երկրի շուրջը:	Գիտի երկրի ձգողականության, մարմինների անկման ինչպես նաև գիտի, որ տիեզերական ձգողականության շնորհիվ մոլորակները պտտվում են Արեգակի, լուսնի, երկրի շուրջը:	20-21	1	1		
37	Մտուգում եմ գիտելիքներս «Մեր կանաչ-կապույտ մոլորակը» թեմայից (Խմբային աշխատանք)	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ խմբային աշխատանքներ կատարելով ամփոփել թեման:	Կարողանում են խմբային աշխատանք կատարելով ամփոփել թեման:	22-24	1	1		

38	Ամփոփում (Գործնական աշխատանք)	Ստուգել աշակերտների գիտելիքները:	Կարողանում է թեմայի վերաբերյալ ցուցաբերել կարողություններ և հմտություններ:		1		1	
ԹԵՄԱ 10		ՀԵՏԱԶՈՏԵԼՔ ՄԵՐ ՄՈԼՈՐԱԿԸ						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		-Օգնել հասկանալ ջրի կենսական նշանակությունը մարդու, կենդանիների, բույսերի կյանքում՝ խոսելով Երկիր մոլորակի քաղցրահամ ջրի պաշարների սահմանափակության և այլ բնական պաշարները խնայողաբար օգտագործելու մասին: -Գաղափար տալ երկրի օդային թաղանթի, դրա կենսական նշանակության մասին: - Ծանոթացնել Երկրի գնդաձև մոդելին, գլոբուսին և քարտեզին՝ դրանց վրա ցույց տալով մայրցամաքներն ու օվկիանոսները, ներկայացնել պայմանական նշանների և մասշտաբի գաղափարը: -Բացատրել հողի կազմությունը, երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը: -Բացատրել գիշեր-ցերեկ երևույթը, նկարագրել բնության որոշ երևույթներ: -Գաղափար տալ հորիզոնի, հիմնական և միջանկյալ կողմերի մասին:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՊԴՅՈՒՆՔԸ		-Նկարագրել երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը՝ լեռներ, հարթավայրեր: -Ներկայացնել անկենդան բնության նշանակությունը կենդանիների, բույսերի և մարդկանց կյանքում: -Ներկայացնել մարդկանց, բույսերի և կենդանիների համար ջրի կենսական նշանակությունը, երկրագնդի վրա քաղցրահամ ջրի սահմանափակությունը, աղտոտման խնդիրը, ջրի տնտեսման, արդյունավետ օգտագործման անհրաժեշտությունը: -Բացատրել, որ երկրագունդը շրջապատված է օդային թաղանթով, որը կենսական նշանակություն ունի: -Գլոբուսի և քարտեզի վրա ցույց տալ մայրցամաքները և օվկիանոսները: Ցույց տալ հորիզոնի հիմնական և միջանկյալ կողմերը, կողմնորոշվել դրանցով, կարողանալ օգտվել կողմնացույցից, կոմսորոշվել տեղանքում այլ կողմնորոշիչներով: Ճանաչել հատակագծի որոշ պայմանական նշաններ: -Նկարագրել բնության մեջ տեղի ունեցող պարբերական երևույթները (տարվա եղանակներ, գիշեր-ցերեկ) և այդ փոփոխություններով պայմանավորված այլ բնական երևույթներն ինչ ազդեցություն են ունենում բնության վրա: -Ներկայացնել, թե մարդու գործունեությունն ինչպես է ազդում շրջակա միջավայրի և կենսաբազմազանության վրա: Պատկերացում ունենալ բնության աղտոտվածության և առջության կապի մասին: -Կարևորել աղբի տեսակավորման, վերամշակման, երկրորդային օգտագործման և թափոնների վերամշակման անհրաժեշտությունը բնապահպանության և խնայողության տեսանկյունից:						
39	Երկիր մոլորակի բազմազանությունը:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ երկիր մոլորակի, բնության բազմազանության, երկիր մոլորակի հարստությունների և դրանցից օգտվելու ուղղությամբ:	Գիտի երկիր մոլորակի, բնության բազմազանության, երկիր մոլորակի հարստությունների և դրանցից օգտվելու կանոնները և անհրաժեշտությունը:	25-27	1	1		
40	Օվկիանոսներ և Մայրցամաքներ	Զարգացնել գիտելիքներ օվկիանոսների, մայրցամաքների, կղզիների մասին, ինչու են երկիրը համարում << Կապույտ մոլորակ>>	Գիտի օվկիանոսների, մայրցամաքների, կղզիների մասին, Կարողանում է բացատրել ինչու են երկիրը համարում «Կապույտ մոլորակ»:	28-32	1	1		
41	Երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչ է հարթավայրը, բլուրը, լեռը, ինչ մասերից են կազմված բլուրը և լեռը:	Գիտի ինչ է հարթավայրը, լեռը, բլուրը, կարողանում է տարբերակել դրանց մասերը:	33- 35	1	1		
42	Հորիզոն, կողմնորոշում: Կողմնացույց	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչ է հորիզոնը, հորիզոնի հիմնական կողմերը, կողմնացույցը, արևի օգնությամբ ինչպես կարելի է որոշել հորիզոնի կողմերը, կողմնորոշվել:	Գիտի ինչ է հորիզոնը, հորիզոնի հիմնական կողմերը, կողմնացույցը, կարողանում է արևի օգնությամբ որոշել հորիզոնի կողմերը, կողմնորոշվել:	36-38	1	1		
43	Ամփոփում (Գործնական աշխատանք)	Ստուգել աշակերտների գիտելիքները:	Կարողանում է թեմայի վերաբերյալ ցուցաբերել կարողություններ և հմտություններ:		1		1	
44	Հոդ:	Զարգացնել գիտելիքներ ինչ է հողը, հումուսը, ինչպես է գոյանում հողը,	Գիտի ինչ է հողը, հումուսը, ինչպես է գոյանում հողը, հողի գույնը ինչ հանգամանքներով է	39-43	1	1		

		ինչով է պայմանավորված հողի գույնը, հողի մշակում:	պայմանավորված, ինչպես մշակել հողը:				
45	Ջուրը բնության մեջ:	Ջարգացնել գիտելիքներ ջրի, ջրի օգտակարության և թե բնության մեջ ջուրը ինչ վիճակներում է հանդիպում:	Գիտի ինչ է ջուրը, բացատրում է ջրի օգտակարությունը, կարողանում է բացատրել ջուրը ինչ վիճակներում է հանդիպում բնության մեջ:	44-48	1	1	
46	Ջուրը պետք է մաքուր լինի:	Ջարգացնել գիտելիքներ ջրի մաքրության մասին,ինչպես աղտոտումից պահպանել աղբյուրների, ջրհորների, լճակների ջրերը, ինչպես խնայել ջուրը:	Գիտի ինչպես մաքուր պահել ջուրը, ջրի տնտեսման, արդյունավետ օգտագործման անհրաժեշտությունը:	49-51	1	1	
47	Օդը և դրա հատկությունները:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչ է օդը, թթվածինը, ածխաթթու գազը, ծանոթացնել օդի զարմանալի հատկություններին:	Գիտի ինչ է օդը, թթվածինը, ածխաթթու գազը, կարողանում է բացատրել օդի զարմանալի հատկությունները:	52-55	1	1	
48	Օդը պետք է մաքուր լինի:	Ջարգացնել գիտելիքներ ինչ են շնչում և արտաշնչում կենդանի օրգանիզմները, օդի մաքրության պահպանման անհրաժեշտություն:	Գիտի ինչ են շնչում և արտաշնչում կենդանի օրգանիզմները, բացատրում է օդի մաքրության պահպանման անհրաժեշտություն:	56-57	1	1	
49	Բնության երևույթներ:	Ջարգացնել գիտելիքներ բնության, բնության երևույթների և ինչ խմբերի են բաժանվում բնության երևույթները:	Գիտի բնության, բնության երևույթների մասին և կարողանում է բացատրել ինչ խմբերի են բաժանվում բնության երևույթները:	58-60	1	1	
50	Փոխադարձ կապերը բնության մեջ:	Ջարգացնել գիտելիքներ բնության բաղադրիչների, սննդային շղթայի և բնական միջավայրի պահպանության շուրջ:	Գիտի բնության բաղադրիչների, սննդային շղթայի և բնական միջավայրի պահպանության մասին:	61-64	1	1	
51	Բնությունը և մարդը:	Ջարգացնել գիտելիքներ կենդանի և անկենդան բնության մասին, ինչ է արգելոց և ինչ նպատակով են ստեղծվում դրանք:	Գիտի կենդանի և անկենդան բնության մասին, կարողանում է բացատրել ինչ է արգելոց և ինչ նպատակով են ստեղծվում դրանք:	65-67	1	1	
52	Ստուգում եմ գիտելիքներս «Չետագոտենք մեր մոլորակը» թեմայից (Խմբային աշխատանք)	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ խմբային աշխատանքներ կատարելով ամփոփել թեման:	Կարողանում են խմբային աշխատանք կատարելով ամփոփել թեման:	68-70	1		1
53	Ամփոփում (Գործնական աշխատանք)	Ստուգել աշակերտների գիտելիքները:	Կարողանում է թեմայի վերաբերյալ ցուցաբերել կարողություններ և հմտություններ:		1		1

ԹԵՄԱ 11		ՄԵՐ ՄՈԼՈՐԱԿԻ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԸ					
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		-Գաղափար տալ երկրագնդի տարբեր տեղանքներին բնորոշ կենդանական, բուսական աշխարհի և մարդկանց բազմազանության մասին՝ բացատրելով նաև, որ կենդանիներն ու բույսերը հարմարվում են իրենց կենսամիջավայրին և այդ միջավայրում ամեն ինչ փոխկապված է: - Ծանոթացնել բույսերի կառուցվածքին՝ նկարագրելով դրանց հիմնական գործառնությունները, հետազոտելով, ներկայացնելով սերմերի ծլման, աճի գործընթացը և դրա համար անհրաժեշտ պայմանները: -Օգնել գիտակցելու մարդու գործունեության ազդեցությունը բնության վրա, բնության դերը մարդու կյանքում:					
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՄՈՅՈՒՆՔԸ		-Տարբերակել և բնութագրել կենդանի և անկենդան բնության օբյեկտները, դրանց փոխկապվածության և փոխազդեցությունների օրինակներ բերել: -Ներկայացնել տարբեր բնական գործոնների ազդեցությունը բույսերի աճի և զարգացման վրա՝ հող, ջուր, օդ, լույս, ջերմություն: -Բնութագրել տարբեր տարածքներին բնորոշ կենդանիների, բույսերի և մարդկանց բազմազանությունն ու միջավայրին հարմարվողականությունը, այդ բազմազանության պահպանության անհրաժեշտությունը:					

		-Նկարագրել, հիմնավորել, որ բնության մեջ գտնվող բուսական և կենդանական տեսակները դասակարգվում են ըստ տարբեր բնութագրերի: -Տարբերակել և նկարագրել բույսերի հիմնական մասերը, նկարագրել դրանց հիմնական գործառնությունները, հետազոտել, ներկայացնել սերմերի ծլման, աճի գործընթացը և անհրաժեշտ հիմնական պայմանները: -Բացատրել և ընդհանրացնել, որ բոլոր կենդանի օրգանիզմները բազմանում և առաջացնում են իրենց նման, բայց ոչ կրկնօրինակ սերունդ: -Բացատրել, թե մարդը, կենդանիները և բույսերը որտեղից են ստանում իրենց սնունդը, նշելով, որ մարդը և կենդանիները սնվում են բույսերով կամ այլ կենդանիներով, սնման շղթաների պարզ օրինակներ բերել:						
54	Մարդը երկրի վրա:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ գիտակցելու մարդու գործունեության ազդեցությունը բնության վրա, բնության դերը մարդու կյանքում:	Կարողանում է բացատրել մարդու գործունեության ազդեցությունը բնության վրա, բնության դերը մարդու կյանքում:	71-73	1	1		
55	Երկրագնդի բույսերն ու կենդանիները:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ երկրագնդի բույսերի և կենդանիների մասին, ջերմասեր, լուսասեր, ստվերասեր բույսեր, նմանություններն ու տարբերությունները:	Գիտի երկրագնդի բույսերի և կենդանիների մասին, կարողանում է բացատրել ջերմասեր, լուսասեր, ստվերասեր բույսեր, նմանություններն ու տարբերությունները:	74- 75	1	1		
56	Բույսերի բազմազանությունը:	Զարգացնել գիտելիքներ բույսերի բազմազանության խոտաբույսեր, թփեր, ծառեր, նրանց նմանությունները և տարբերությունները:	Գիտի բույսերի բազմազանության խոտաբույսեր, թփեր, ծառերի մասին, կարողանում է բացատրել նրանց նմանությունները և տարբերությունները:	76-78	1	1		
57	Բույսերի հիմնական մասերը:	Զարգացնել գիտելիքներ նկարագրելու բույսերի հիմնական մասերը, դրանց հիմնական գործառնությունները	Գիտի բույսերի հիմնական մասերը, կարողանում է բացատրել դրանց հիմնական գործառնությունները:	79-82	1	1		
58	Մերմերի ծլեցումը:	Զարգացնել գիտելիքներ ներկայացնելու սերմերի ծլման, աճի գործընթացը և անհրաժեշտ հիմնական պայմանները:	Գիտի սերմերի ծլման, աճի գործընթացի մասին և կարողանում է բացատրել անհրաժեշտ հիմնական պայմանները:	83-84	1	1		
59	Ամփոփում (Գործնական աշխատանք)	Ստուգել աշակերտների գիտելիքները:	Կարողանում է թեմայի վերաբերյալ ցուցաբերել կարողություններ և հմտություններ:		1		1	
60	Կենդանիների բազմազանությունը. միջատներ, ձկներ:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ միջատների, ձկների, ինչով են միմյանցից տարբերվում միջատներն ու ձկները:	Գիտի միջատների, ձկների մասին, կարողանում է միմյանցից տարբերակել:	85-87	1	1		
61	Երկկենցաղներ, սողուններ:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ երկկենցաղների, սողունների մասին, որ կենդանիներն են պատկանում սողունների խմբին, ինչ նմանություններ ունեն սողունները և երկկենցաղները:	Գիտի երկկենցաղների, սողունների մասին, որ կենդանիներն են պատկանում սողունների խմբին, կարողանում է բացատրել ինչ նմանություններ ունեն սողունները և երկկենցաղները:	88-90	1	1		
62	Թռչուններ, կաթնասուններ:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ որ կենդանիներն են մտնում թռչունների խմբի մեջ, ինչպես են բազմանում թռչունները, ինչու են	Գիտի, որ կենդանիներն են մտնում թռչունների խմբի մեջ, ինչպես են բազմանում թռչունները, ինչու են չվում թռչունները, կարողանում է	91-94	1	1		

		չվում թոշունները, որ կենդանիներն են կոչվում կաթնասուններ:	բացատրել, որ կենդանիներն են կոչվում կաթնասուններ:					
63	Բույսերի բազմացումը:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչպես են փոշոտվում բույսերի ծաղիկները, ինչ նշանակություն ունի փոշոտումը բույսերի կյանքում:	Գիտի ինչպես են փոշոտվում բույսերի ծաղիկները, կարողանում է բացատրել ինչ նշանակություն ունի փոշոտումը բույսերի կյանքում:	95-96	1	1		
64	Կենդանիների բազմացումը:	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ ինչ է կենդանիների բազմացումը, ձվադրումը, ձկնկիթը, գորտնկիթը:	Կարողանում է բացատրել ինչ է կենդանիների բազմացումը: Գիտի ինչ է ձվադրումը, ձկնկիթը, գորտնկիթը:	97-100	1	1		
65	Վերացող բուսատեսակների ու կենդանատեսակների պահպանումը: «Կարմիր գիրք»	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ «Կարմիր գրքի» շուրջ, ինչպես պատրաստել պաստառ «Կարմիր գիրք» վերնագրով:	Գիտի ինչ է «Կարմիր գիրքը», կարողանում է պատրաստող պաստառ «Կարմիր գիրք» վերնագրով:	101-103	1	1		
66	Ստեղծում ենք «Կարմիր գիրք» (Գործնական աշխատանք)	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ «Կարմիր գրքի» շուրջ, ինչպես պատրաստել գրքույկներ «Կարմիր գիրք» վերնագրով:	Գիտի ինչ է «Կարմիր գիրքը», կարողանում է պատրաստող գրքույկներ «Կարմիր գիրք» վերնագրով:		1		1	
67	Ստուգում եմ գիտելիքներս «Մեր մոլորակի բնակիչները» թեմայից (Խմբային աշխատանք)	Ձևավորել կարողություններ և հմտություններ խմբային աշխատանքներ կատարելով ամփոփել թեման:	Կարողանում են խմբային աշխատանք կատարելով ամփոփել թեման:	104-106	1		1	
68	Ամփոփիչ գրավոր աշխատանք Ինքնաստուգման թերթիկ	Ստուգել աշակերտների գիտելիքները:	Կարողանում է ինքնաստուգել:		1		1	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					68	56	12	